

Střední
Zdravotnická
Škola
Pardubice

Filosofie jako věda

Autor: Mgr. Václav Štěpař

Vytvořeno: prosinec 2013

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

ANOTACE

- **Kód DUMu:** VY_6_INOVACE_3.ZSV.17
- **Číslo projektu:** CZ.1.07/1.5.00/34.0851
- **Vytvořeno:** prosinec 2013
- **Ročník:** 3. ročník – střední zdravotnická škola (RVP-ZA)

Vzdělávací oblast	Společenskovědní vzdělávání
Vzdělávací obor	Základy společenských věd
Tematický okruh	Kulturní antropologie

- Studenti se seznámí s předmětem zkoumání filosofie, jejím vznikem a vztahem k dalším vědám. Součástí je ověřovací část.

Filosofie a její vznik

- **filein** = milovat a **sofia** = moudrost – láska k moudrosti, milovat moudrost.
- Evropské filosofické systémy se podstatně liší od orientálních filosofií.
- filosofie našeho kulturního okruhu vzniká v antickém Řecku v přístavních městech Milétos a Efesos;
- doba vzniku: cca 6. století př. n. l
- Efesos a Milétos byla přístavní města, takže v nich přirozeně docházelo ke střetu kultur.

Proč lidé začali filosofovat?

- za nejčastější důvod vzniku filosofie bývá uváděn **údiv**.
- člověk začíná filosofovat tehdy, když nepřijímá svět pouze tak, jak ho normálně zná, ale ptá se: „*Proč to, co je, je tak, jak je? A proč vlastně žiji?*“
- Další důvodem je **pochybnost** – člověk začíná pochybovat o dosud uznávaných pravdách, začíná zpochybňovat – vznik světa, zrození člověka, smrt, smysl bytí apod.
- Filosofie má velice blízko k náboženství, není však spjata tolik dogmaty.
- Ve středověku se náboženství a filosofie v podstatě prolínají = scholastika, patristika.

Hlavní otázky, které filosofové řešili

- Podstata bytí, existence – smysl života, směřování člověka, jeho úloha ve světě.
- Podstata poznání – jak a proč poznáváme, dokonalost/nedokonalost poznání;
- Co je to pravda, láska, blaženost;

Vědy příbuzné filosofii

LOGIKA

- zabývá se způsobem myšlení.
- spojování soudů v úsudky = sylogismus.
- dedukce, indukce.
- logické chyby, logické paradoxy.

ETIKA

- Zabývá se problematikou dobra.
- dobro, zlo, morálka, svědomí apod.

ESTETIKA

- nauka o krásnu

Základní terminologie pro studium filosofie

A. gnoseologie – nauka o poznání

skepticismus – pochybnost o možnosti poznávat

agnosticismus – popírá poznatelnost světa.

senzualismus – poznání považuje smyslovou zkušeností.

racionalismus – zdroj poznání považuje rozum.

B. ontologie – nauka o bytí

monismus – základ světa v jediném principu. Materialismus – hmota, idealismus – myšlenka, idea.

dualismus – hmota i idea společně, rovnováha.

pluralismus – několik elementů zároveň, např. hmota, idea, Bůh.

Ověření

1. Kdy a kde vzniká filosofie?
2. Proč začali lidé filosofovat?
3. Které problémy filosofie řeší?
4. Co je to ontologie?
5. Která část filosofie řeší poznání?
6. Čím se zabývá logika jako příbuzná věda fil.?
7. Které další příbuzné vědy filosofie znáte?

Prameny a zdroje

STÖRIG, H. J. Malé dějiny filozofie. 2. rozšíř. vyd.
Praha : ZVON, 1992. ISBN 80-7113-058-3.

DĚKUJI ZA POZORNOST.